

[Valdemar Thomsen.]

tryk i Ændringsforslag Nr. 33 a, stillet af Det konservative Folkeparti. Heri bestemmes det, at der af de første 4 pCt. af Dividenden skal betales 6 pCt. i Skat, stigende til ikke mindre end 30 pCt. af den Dividende, der ligger over 10 pCt. Heller ikke Beskatningen af Produktionsforeninger er de Konservative tilfredse med, saa Ro om Spørgsmaalet, det bliver der ikke, tværtimod. Og hvorfor tværtimod? Fordi Princippet nu er anerkendt af saa at sige alle Parter, i hvert Fald her i Salen.

Der er ofte saavel i Indland som i Udland udtalt smukke og anerkendende Ord om den danske Andelsbevægelse, der er saa særpræget og mangesidig som ingen Steder ellers, og om hvilken man uden at overdrive kan sige, at den har været et uvurderligt Grundlag for Udviklingen i vort Land, baade økonomisk, socialt og kulturelt. Derfor vil ogsaa det danske Andelsfolk og ikke mindst dansk Landbrug staa uforstaaende over for Flertallets Standpunkt vedrørende Beskatningen, der kun kan opfattes som en Underkendelse af det mægtige, i Regelen uegennyttige Arbejde, der gennem de sidste Slægtled er udført.

Loven vil, naar den om føje Tid er færdig fra Rigsdagen, blive modtaget med Forundring, og jeg tror at turde sige med Indignation, først og fremmest fordi den vil blive opfattet som en Uret tilmed i en vanskelig og haard Tid, men navnlig vil man være betænkelig og harmfuld, fordi Konsekvenserne ikke er til at overse. Det vil nemlig være meget vanskeligt at føre et virkeligt Forsvar for at indskrænke Beskatningen til kun at gælde Brugsforeningerne. For øvrigt rækker vel allerede Bestemmelserne, der nu træffes, videre, nemlig til Andelsfoderstofforretninger og lignende Vareindkøbsforeninger, og saa vil man forstaa, saa er Skridtet ikke ret langt til Landbrugets Produktions- og Salgsforeninger, idet det er vanskeligt at se, af hvilken Grund der i det hele taget skal gøres Forskel paa de forskellige Former af Andelsvirksomheder; en saadan Sondring vil i hvert Fald ikke være indlysende, efter at Flertallet i Bemærkningerne til Ændringsforslaget siger, at Skattepligten omfatter enhver Brugsforening, hvad enten den kun fordeler Varer til Medlemmerne eller tillige handler med Ikke-Medlemmer — mellem disse to Former har Skellet nemlig staaet og været anerkendt, siden det blev fastslaaet i Skatteloven af 1903, for øvrigt ogsaa forud for denne Lovs Vedtagelse. Andels-

bevægelsen var i tidligere Tider, som Tilfældet synes at skulle blive ogsaa nu, ude for Modvind fra Regeringens og Myndighedernes Side, men det gamle Højres skiftende Regeringer vovede dog ikke det Skridt, som et demokratisk Flertal nu slutter op om. Efter Systemskiftet fik Bevægelsen blidere Kaar, vel sagtens, fordi de styrende var af den Anskuelse, at Severin Jørgensen, hvis Navn man særlig maa mindes, havde Ret, naar han hævdede, at Andelsbevægelsen ikke alene var medvirkende til at højne det moralske Niveau og det personlige Ansvar, men ogsaa til at gøre den enkelte dygtigere, bedre og mere selvstændig. Utallige er de Artikler og Afhandlinger, som denne Mand har skrevet for at værne Andelsbevægelsen mod det Overgreb, der nu snart er en Kendsgerning. I Øjeblikket kan man ikke hædre afdøde Severin Jørgensens Minde paa bedre Maade end ved at stemme mod Brugsforeningsbeskatningen. Efter den Kovending, der er foretaget, maa Befolkningen i det mindste have Krav paa en fornuftig Forklaring af Flertallet her i Salen.

Under Forhandlingerne i Dag er der ikke fra Socialdemokratiets Side givet saa meget som en Antydning af Begrundelse for den fuldstændig ændrede principielle Opfattelse, vi her staar over for — jeg ved naturligvis ikke, om det nye Standpunkt overhovedet har noget med Principper at gøre. Jeg er nemlig alvorligt bange for, at den eneste Undskyldning, naar det kommer til Stykket, er, at man af Grunde, der ikke saa godt taaler Dagens Lys, simpelt hen anser det nye Standpunkt for formaalstjenglige. Det ærede Medlem Hr. Knud Kristensens Bemærkninger var et typisk „paa den ene Side“ og „paa den anden Side“, i det store og hele en Hymne til Ære for de private handlende paa Bekostning af Andelsbevægelsen. Forsvaret, som det ærede Medlem førte for Venstres Standpunkt, var mere liberalt betonet end landbrugsvenligt. Naa, nu maa man naturligvis indrømme, at Liberalisme og Andelsbevægelse ikke staar særlig godt til hinanden. Det ærede Medlem mente — saadan maatte man forstaa ham —, at en større Udbredelse af Brugsforeningerne vilde være en Svækkelse af vort Samfunds Struktur. Dertil skal jeg foreløbig kun sige, at jeg har den diametralt modsatte Opfattelse. I selve Betænkningen finder man ikke nogen Forklaring paa det Fænomen, vi her staar over for; Regeringspartierne kommer overhovedet ikke ind paa nogen Begrundelse, og Venstre indskrænker